

Naturvernforbundet i Finnmark

Finnmárkku luonddugáhttenlihttu

Og Naturvernforbundet Porsangerfjorden / Porsáנגguvuona luonddugáhttenlihttu

Henning Larsen Architects AS

Postboks 1077, 9503 Alta

e-post til alta@ramboll.no

Kopi til Porsanger kommune:

e-post postmottak@porsanger.kommune.no

Innspill til plan om landbasert oppdrett på Klubben i Indre Billefjord og oppstart av reguleringsplan

Fra Naturvernforbundets fylkeslag i Finnmark og lokallaget Porsangerfjorden, som omfatter kommunene Porsanger, Nordkapp, Måsøy og Lebesby.

Porsanger kommune varslet den 8. mars d.å. at DenVo Wolffish Norway AS i Skien har igangsatt følgende planarbeid; Detaljregulering for Klubben i Indre Billefjord – landbasert oppdrettsanlegg. Oppstart av planarbeid er anbefalt av kommunestyret i Porsanger den 15.09.2022. Det opplyses at Klubben ikke er regulert til oppdrettsformål, og det derfor er nødvendig å sette i gang formell planprosess etter plan- og bygningsloven før tiltak kan realiseres.

Vi anbefaler at det i videre planprosess tas sikte på det som i planprogrammet benevnes som Nullalternativet: «Dette er forventet situasjon i plan- og influensområde dersom planen eller tiltaket ikke blir gjennomført. Det tar utgangspunkt i dagens tilstand, og beskriver den mest realistiske utviklingen.» Vår begrunnelse er hensyn til naturmangfoldet, lokalsamfunn og tradisjonelt kulturgrunnlag i området, samt trivsel og livskvalitet og samiske interesser (både sjøsamiske og reindriftssamiske interesser). Vi viser også til utilstrekkelig kunnskap om konsekvenser av et landbasert oppdrettsanlegg og at føre var-prinsippet derfor må tas i bruk, og til vedtak i Nærings- og fiskeridepartementet om midlertidig stans for muligheten til å søke om tillatelser til oppdrett på land.

Dagens bruk

I forslag til planprogram (heretter benevnt som planprogrammet) beskrives dagens bruk av Klubben. Man viser først til at store deler av planområdet er natur- og friluftsområder pr. i dag, og skriver videre: «Inne på Klubben er det imidlertid etablert industrivirksomhet/bilsaneringsanlegg i vest. Nord for planområdet er det etablert skytebane. Det er tre hytter/fritidsboliger innenfor planområdet, samt naust og båtopptrekk. Det er registrert kulturminner på flere lokaliteter, både automatisk fredede og andre. Krigsminner finnes også i spredt omfang (rester etter grunnmurer). Under andre verdenskrig ble det bygget og drevet sjøflyhavn ved Kluppuhopp. I 2022 er det gjennomført nye befaringer av

kulturminnemyndighetene, hvor det er påvist bl.a. hellemalier. Konkret lokalisering av disse er foreløpig ikke offentliggjort. Klubben benyttes til turer ut til ytterste nes. Tidligere var turen registrert som Perletur i Porsanger.»

Bruk av Kovholmen som nå også er et alternativ ifølge planprogrammet, er ikke beskrevet. Man har heller ikke nevnt at området også brukes i forbindelse med fiske, både yrkesfiske og for matauk, i forbindelse med jordbruk (sauebeite) og at reinflokker har sesongvis opphold der. Krigsminner er mer enn «rester etter grunnmurer». Det er også et minnested for russiske krigsfanger på Klubben.

Om planen og tiltaket

Fra planprogrammet: Formålet med reguleringsplanen er å tilrettelegge for tillatelse til etablering av landbasert oppdrettsanlegg for flekksteinbit. Planlagt produksjon estimeres til 40.000 tonn pr. år. Når anlegget er fullt utbygd. I høysesong tilsvarer dette ca. 12 vogntog ut fra anlegget hver dag. Det estimeres behov for etablering av bygningsmasse på 150.000 -200.000 m² BRA, inkludert bl.a. klekkeri, påvekstavdeling og slakteri. Det skal også etableres renseanlegg for både vanninntak og avløpsvann, og i tillegg lokaler for administrasjon og losji for vaktpersonell. Det er videre behov for etablering av kai for anløp av brønnbåt, forleveringer m.m.

Ferskvannsforsyningen til området er ikke tilfredsstillende for tiltaket pr. i dag, og må derfor utbedres. Det samme gjelder kraftforsyning. Det er innledet dialog med kommunen ift. vannforsyning, som trolig kan løses ved sjøvannsledning fra Indre Billefjord vannverk, som kommunen planlegger å bygge ut. Når det gjelder kraftforsyning, estimeres det behov for 70 MWh. Det er i den forbindelse innledet dialog med kraftleverandør, hvor tiltakets behov er meldt inn. Kapasitet i nettet er en utfordring som må finne sin løsning.

Fullt utbygd anlegg vil bidra med anslagsvis 50 arbeidsplasser. Ifølge planprogrammet kan bosted for disse løses i ordinære boligområder i kommunen.

Alternativer for oppdrettsanlegget

I planprogrammet presenteres det som benevnes som Kommuneplanalternativet, og Kovholmen: «Internt på Klubben er det vurdert ulike alternative lokaliseringer. Ett alternativ er å etablere anlegget på arealet som i revidert utgave av kommuneplanen er foreslått til industrivirksomhet. Utfordringen med dette er at det forutsetter mye utspredning av fjell, da landbaserte oppdrettsanlegg krever store, flate tomter. En annen utfordring er at det fort blir dypt i sjøen utenfor området, slik at mulighetene for etablering av nytt areal ved utfylling i sjø er uhensiktsmessig. Alternativet medfører også behov for relativt lang rørtrase ut til egnet punkt for sjøvannsinntak i Porsangerfjorden. Under vises to alternative løsninger for «kommuneplan-alternativet».

«Da prosessen startet, lå det innsigelse fra Statsforvalter til utvidelse av eksisterende industriområde på Klubben av hensyn til reindriftsinteressene i området. På denne bakgrunn initierte forslagsstiller alternativsvurderinger til kommuneplanforslaget, og Kovholmen kom med i loopen. Plasseringen har riktignok lenger avstand til E6, noe som har betydning for etablering og drift av teknisk infrastruktur (veg og kraft). Men det blir enklere å etablere stor nok og egnet byggegrunn, kaifasiliteter m.m. enn ved kommuneplanforslaget. Sprengningsmasser fra tilrettelegging av arealet kan på enklere måte benyttes til å fylle ut i grunne sjøområder (bl.a. gjøre holmen landfast), og slik sett bidra til bedre sirkulærøkonomi og husholdning med ikke fornybare masseressurser.»

Om alternativer som skal utredes: «Siden «kommuneplanalternativet» allerede framstår med såpass

store terrenginngrep, og det faktum at kommunens industriareal-reserver på Klubben brukes opp til kun dette ene tiltaket, foreslås det å konsentrere utredningen om 0-alternativet og Kovholmen; Alternativ 0: Nullalternativet. Dette er forventet situasjon i plan- og influensområde dersom planen eller tiltaket ikke blir gjennomført. Det tar utgangspunkt i dagens tilstand, og beskriver den mest realistiske utviklingen. Dette er derfor «referansealternativet» for utbyggingsalternativet. Alternativ 1: Utbygging på Kovholmen. Det skal i planbeskrivelsen også medtas en nærmere redegjørelse for alternativ plassering mest mulig i tråd med forslag til kommuneplanens arealdel.»

Utgangspunkt for vår tilnærming

Som man ser av planprogrammet, omfatter planen om landbasert oppdrett også arealer i sjø. Vedtaket om Porsanger kommunestyre i 2017 som erklærte Porsangerfjorden som oppdrettsfri, må derfor regnes som gjeldende også for denne oppdrettsplanen. Vi siterer fra en artikkel om sjøsamiske fiskerettigheter og kystzoneplanlegging: «I 2017 erklærte Porsangers kommunepolitikere at de ønsket at fjorden skulle være oppdrettsfri. Lokale initiativtakere hadde kartlagt folks holdninger til oppdrett i fjorden og funnet at sju av ti var mot oppdrett. På bakgrunn av dette fattet politikerne et vedtak om at man ikke ønsket å slippe til oppdrettsanlegg i fjorden. (Movik 2021¹) Det var en rekke mediaoppslag i debatten om oppdrett i Porsangerfjorden.²

I og med at oppdrettsplanen også omfatter sjøarealer, viser vi til kunnskap og vurderinger også om oppdrett i sjø, i tillegg til om landbaserte anlegg. Vi tar også utgangspunkt i lov- og regelverk, og viser særlig til naturmangfoldloven og vannforskriften.

Forurensing og andre konsekvenser av oppdrett – generelt

Forurensing. På nettstedet [Miljøstatus.no](https://miljostatus.no) som gir miljøinformasjon fra offentlige myndigheter i Norge, opplyses det at utslipp av næringssalter (nitrogen og fosfor) fra fiskeoppdrett kommer fra rester av fiskefôr og fiskenes avføring, og at fiskeoppdrett nå er den største kilden til utslipp av næringssalter langs kysten fra Lindesnes til Nordkapp. Man vet ikke med sikkerhet hvor store tilførsler av næringssalter fjordene tåler, og det mangler et godt tallgrunnlag for å fastslå vannkvaliteten i mange fjordområder på Vestlandet og nordover.

Om fiskefôret opplyser Miljøstatus at det kan inneholde flere uønskede stoffer, inkludert enkelte miljøgifter. For at oppdrettsfisken skal være trygg å spise, er det satt grenseverdier for innhold av slike stoffer i både fôret og fisken. Over tid kan likevel uønskede stoffer fra spillfôr og fiskeekskremer som slippes ut i sjøen akkumulere i bunnsedimenter og i næringskjeden.

Konsekvenser for sjøfugl. Planområdet er særdeles viktig for fuglelivet. Av registrerte fuglearter ved lokalitet, finnes følgende kritiske truede arter: lomvi - *Uria aalge*, vipe – *Vanellus vanellus* og hettemåke – *Chroicocephalus ridibundus*. Den kritiske truede dverggåsa – *Anser erythropus* er registrert noen få km fra planområdet. Indre Porsangerfjord er særdeles viktig for arten ettersom det av knapt over 100 individer igjen for hele Fennoskandia, raster ca. 80 % av bestanden ved Valdakmyra og nærområdet. Planområdet inneholder tre myrområder og tilbyr dermed et habitat av potensiell

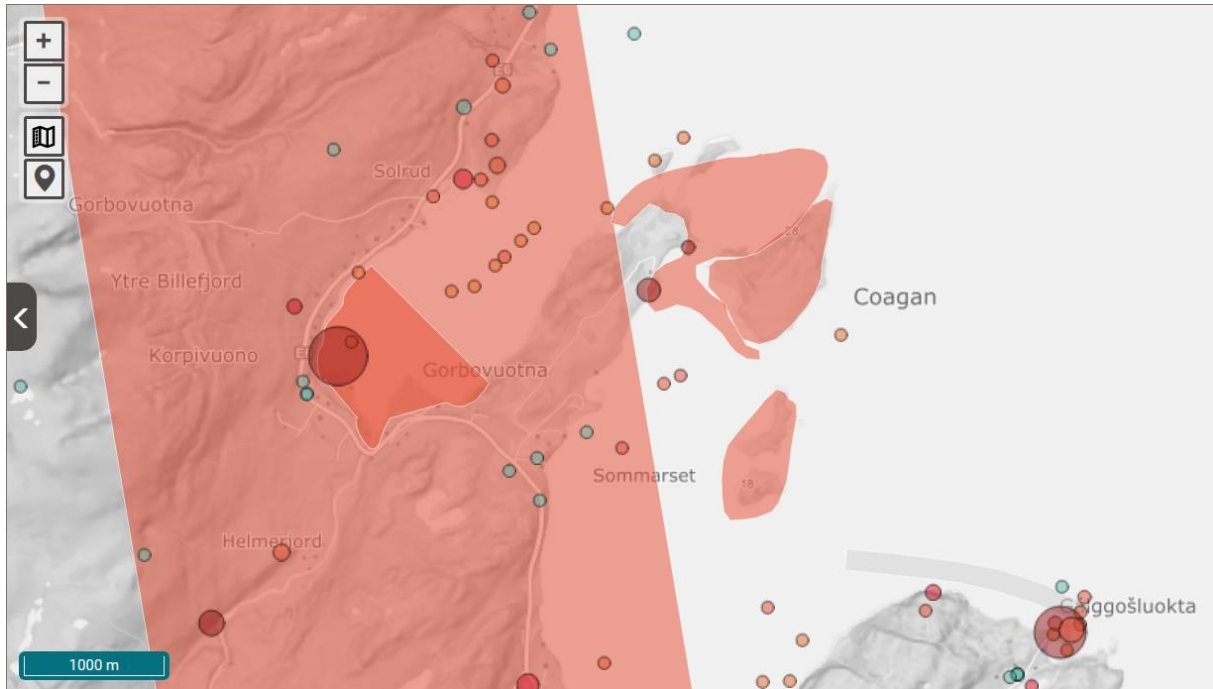
---

¹ [30. Sjøsamiske fiskerettigheter og kystzoneplanlegging | Integrert kystzoneforvaltning \(idunn.no\)](https://www.idunn.no/30-sjosamiske-fiskerettigheter-og-kystzoneplanlegging-integrert-kystzoneforvaltning)

² Noen av mediaoppslagene: [Sier nei til oppdrett i Porsangerfjorden \(sagat.no\)](https://www.sagat.no/sier-nei-til-oppdrett-i-porsangerfjorden)

[Går bra for kystrekefiskeren i nord : – Heldigvis er det ikke oppdrettsanlegg her – NRK Troms og Finnmark](https://www.nrk.no/troms-og-finnmark/gar-bra-for-kystrekefiskeren-i-nord--heldigvis-er-det-ikke-oppdrettsanlegg-her-1.1411111)
[Vil ikke ha oppdrett inn i fjorden \(sagat.no\)](https://www.sagat.no/vil-ikke-ha-oppdrett-inn-i-fjorden)

interesse for videre utbredelse av arten. Andre fuglearter registrert ved planområdet er bla. ærfugl - *Somateria mollissima*, polarsnipe - *Calidris canutus*, hønehawk - *Accipiter gentilis* og fjellvåk - *Buteo lagopus*.

Kartutsnitt viser registreringer av fuglearter fra artsdatabanken ift. den omsøkte lokalitet.

NRK 2016: NINA har gitt ut en rapport som sannsynliggjør at akvakultur påvirker fugler og pattedyr. – Aktiviteten i og rundt et oppdrettsanlegg forstyrrer mye og trolig mere enn vi har trodd tidligere, sier forsker ved NINA, Arne Follestad til NRK Møre og Romsdal. Det er særlig transporten til og fra anleggene som er forstyrrende, sier han. Forskningsjefen ved Norsk institutt for naturforskning, NINA, Svein-Håkon Lorentsen mener at kunnskapsgrunlaget om eventuelle effekter av oppdrettsanlegg på sjøfugl er svært mangelfull.»³

NRK 2020: «Fraråder at det blir lakseoppdrett ved viktig område for sjøfugl på Sklinna. Forskere

³ NRK 2016: [Sjøfugl og pattedyr forstyrres av oppdrettsanlegg – NRK Møre og Romsdal – Lokale nyheter, TV og radio](#)

advarer sterkt mot at kommunen sier ja til oppdrettsanlegg ved et av de viktigste områdene for sjøfugl i landet. Næringa mener fuglelivet vil bli lite forstyrret.»⁴

Naturvernforbundet Trøndelag 2021: «SISTE! Miljødirektoratet har fattet et endelig avslag på søknaden fra selskapet som nå heter Salmonor. (...) – Risikoen for å påføre sårbar sjøfuglvesentlig skade ved å etablere omsøkte anlegg for matfiskproduksjon i det aktuelle området innebærer at tillatelse etter forurensningsloven ikke bør gis. Det er kunnskapsmangler knyttet til effektene av akvakulturvirksomhet for sjøfugl. Tilgjengelig kunnskap i denne saken tilsier imidlertid at etablering og drift av omsøkt anlegg med tilhørende båttrafikk kan få alvorlige konsekvenser for sjøfugl på Sklinna. De største bekymringene er knyttet til at sjøfugl stenges ute fra viktige områder, og at fugl kan forstyrres i særlig sårbare perioder som under hekking, skriver Miljødirektoratet i avslaget.»⁵

Birdlife Norge, avd. Finnmark og Naturvernforbundet i Finnmark 2022: Uttalelse om søknad fra Salmar ASA, «med håp om at det rike og komplekse økosystemet tilknyttet Syltefjorden blir i høyre grad tatt hensyn til, enn i de fleste konvensjonelle søknader om oppdrettslokalitet.»⁶ Vi siterer fra omtale av mulig sammenheng mellom produksjon av fôr til oppdrettsnæringen og nedgang av sjøfugl og villaks: «Enkelte av våre havområder fiskes med høy intensitet etter mindre fiskearter som kolmule, sil, brisling og lodde der hoved forbrukeren er produsenter av fôr til oppdrettsnæringen. Disse fiskeartene er føde for bla. villaks og sjøfugler. En kobling mellom beskatningen av disse nøkkelarter og nedgangen i både sjøfugl og villaks kan ikke ignoreres. Enhver ny tillatelse for oppdrett av rovfisk er å anse som et bidrag til reduksjon av disse artene.»

Vannkvalitet og vannforskriften. Vi tar også med omtalen av vannforskriften fra sistnevnte uttalelse (Birdlife Norge, avd. Finnmark og Naturvernforbundet i Finnmark): «Vannforskriften pålegger at enhver antatt menneskeskapt belastning på vannmiljø (for alt annet enn saltvannsfisk) blir tatt hensyn til.» Vannforskriftens bestemmelser⁷ er høyst relevant også for Klubben. Som det heter i en kommentar i iLaks: «Storskala oppdrett på land er kraftkrevende industri. Mye vann skal pumpes, renses og tempereres.» (Aslak Berge, iLaks⁸). I hvilken grad den planlagte aktiviteten i Klubben-området vil være iht. til vannforskriften, avhenger i stor grad av hvilket renseanlegg som skal benyttes. Ofte benyttes det ved landbasert oppdrettsanlegg kun et grovt filter med en begrenset effekt på rensing av vann.

Utslipp og utslippshåndtering. FNF-Finnmark (Forum for natur og friluftsliv-Finnmark).⁹ Fra høringsuttalelse vedrørende søknad om tillatelse til landbasert anlegg for settefisk av laks på Langnes i Alta kommune: «I søknaden (Vedlegg 1 - Planlagt landbasert anlegg på Langnes), nevner søker ved flere anledninger utslippshåndtering ved slambasseng og gjenbruk som biogass eller gjødsel. Søkeren presenterer denne typen håndtering som en generell mulighet i landbaserte anlegg og noe som har vært vurdert. Søkeren presenterer det aldri som en konkret del av planen for Langnes

---

⁴ NRK 2020: [Fraråder at det blir lakseoppdrett ved viktig område for sjøfugl på Sklinna – NRK Trøndelag](#)

⁵ Naturvernforbundet Trøndelag 2021: [Støtter avslag om fiskeoppdrett ved viktig sjøfuglkoloni - Trøndelag \(naturvernforbundet.no\)](#)

⁶ Birdlife Norge, avd. Finnmark og Naturvernforbundet i Finnmark 2022: [Nytt oppdrettsanlegg i Syltefjord? Konsekvenser for fugler, fisk og vannkvalitet - Finnmark \(naturvernforbundet.no\)](#)

⁷ Vannforskriften er den norske gjennomføringen av EUs rammedirektiv for vann, som Norge har sluttet seg til gjennom EØS-avtalen.

⁸ Aslak Berge, iLaks 21.02.2023: [Kan lakseoppdrett på land utfordre tradisjonelt oppdrett i sjø? \(ilaks.no\)](#)

⁹ FNF-Finnmark på vegne av flere: [Høringsuttalelse-fra-FNF-Finnmark-ang.-soknad-om-tillatelse-til-landbasert-anlegg-for-settefisk-av-laks-pa-Langnes-Alta-kommune.pdf \(fnf-nett.no\)](#)

oppdrettsanlegg.

I vedlegg 1 kan man lese følgende: «Valg av endelig løsning for vannforsyning (pumper og rør), UV-behandling og slamhåndtering vil bli en del av videre detaljprosjektering og anbudsinnhenting». Vi har ikke klart å finne annen informasjon i saksdokumentene enn at utslipp blir UVbehandlet, filtrert og sluppet ut 160 meter fra land og 20 meter dypt. Filtrering med trommelfilter vil redusere utslipp av nitrogen, fosfor og «organisk stoff» med respektive 17%, 50%, og 60% reduksjon. Disse reduksjonene er ikke i nærheten av hva et tilstrekkelig renseanlegg vil kunne oppnå. Utslipp etter søkerens filtreringsløsning vil være 239,5 tonn nitrogen, 27,2 tonn fosfor og 288 tonn «organisk stoff» årlig. (kilde: Vedlegg 2 - Produksjonsplan og miljøpåvirkning)

Disse utslippene vil i betydelig grad bidra til en forringelse av vannforekomsten Altafjord indre som allerede viser tegn til eutrofiering (vann-nett.no).» Man viser videre til vannforskriften.

En studie vedrørende utslipp fra landbasert oppdrett.¹⁰ Niva: «Vi trenger et bedre system for å overvåke utslippene fra landbasert oppdrett. Utslipp fra landbasert akvakultur kan føre til uakseptable miljøeffekter i utslippsområdet og påvirke organismene som lever der. Nå har vi bedre svar på hva som kan gjøres.» Om studien – resultater: «Dagens søknadsprosess gir ikke god nok utslippskontroll og miljøovervåking. Skjemaet for konsesjonssøknad og tilhørende veileder tar ikke hensyn til at næringen har utviklet seg. Det handler mest om laks/settefisk/ferskvann og i liten grad om bruk av sjøvann og produksjon av andre arter. I tillegg har teknologi fra annen prosessindustri blitt overført til akvakultur uten at egnetheten har blitt tilstrekkelig verifisert.»

Om «veien videre» uttales det fra NIVA: «For å avdekke hvilke nye tiltak som kan gi mer nøyaktig utslippskontroll, bedre vurdering av mottagende vannforekomst og bedre miljøovervåking, bør følgende gjennomføres: Blant annet: Kvantifisere hva akseptable utslipp og miljøeffekter er, og vurdere om det bør settes strengere krav til rensing for å møte fremtidige miljøutfordringer.»

Forurensing av fjære. Akvaplan-niva AS gjennomførte høsten 2013 en strandundersøkelse om miljøskader i Sørfold kommune, med utgangspunkt i utallige meldinger fra en grunneier om forurensing i fjæra.¹¹ Ifølge rapporten fra undersøkelsen var det aktuelle området (Storvika) tydelig påvirket/forurenset av organisk materiale. Strandfauna og -flora var i dårlig tilstand og området var preget av anaerobe forhold (mangel på oksygen). Strandsonen i Storvika bar preg av sterk belastning. Det ble påvist lave artstall for både dyr og alger, og høye forekomster av forurenningstolerante dyregrupper. Disse gruppene er fraværende på referansestasjonen i Korsvika rett over fjorden. Rapporten beskriver med andre ord en alvorlig forurensing bestående av tykke lag med sediment i forråtnelse, og inntrykket er at belastningen har pågått over tid og ikke skyldes en enkel hendelse.

Naturvernforbundet i Nordland anmodet Fylkesmannens Miljøvernavdeling om å iverksette midlertidig stopp i bruk av oppdrettsanlegget inntil kilden/kildene til miljøskadene i strandsonen var kartlagt.¹²

---

¹⁰ [Utslipp fra landbasert oppdrett - NIVA](#)

¹¹ Vögele, B. 2014. Strandundersøkelse Storvika 2013, Sørfold kommune, Nordland. Akvaplan-niva rapport nr. 6619.01.

¹² Naturvernforbundet Nordland 2014: [Alvorlig forurensing i Sørfoldfjorden – krav om midlertidig stopp i bruk av oppdrettsanlegget. - Nordland \(naturvernforbundet.no\)](#)
[Miljø og økologisk bærekraft i Sørfoldfjorden - Nordland \(naturvernforbundet.no\)](#)

Situasjonsbeskrivelsen fra Storvika i Sørfold kommune er en påminning om behovet for å utrede miljømessige konsekvenser av oppdrett også i nærliggende fjære. Det kan også være aktuelt for Klubben, i og med at også sjøarealer skal ta si bruk. Beskrivelse av hva utslipp av avløpsvann fra planlagt oppdrettsanlegg på land innebærer er nevnt i planprogrammet. I videre planlegging må konsekvenser av utslipp også for fjære tas med.

Krever strengere miljøvurderinger i oppdrettsaker. Naturvernforbundet sentralt: «Departementet gjorde feil da de i fjor godkjente økt oppdrettsvirksomhet i to kommuner. De har ikke tatt tilstrekkelig miljøsinn, og bes vurdere kommuneplanene på nytt, sier Sivilombudet. (...) Sivilombudet gir her viktige føringer for å styrke natur og miljøvurderingene, sier Naturvernforbundets marinbiolog Per-Erik Schulze.¹³ Vi viser også til en opplysning fra Naturvernforbundet i Sør-Varanger: I en fellende dom for miljøkriminalitet i 2015 sa Høyesterett at "oppdrettsnæringen har en særlig forpliktelse til å etterleve regelverket for å beskytte naturinteressene som berøres av næringen." Dommen gir også forvaltningen skarp kritikk: "Myndighetene har de siste tiår tillatt en sterk vekst i oppdrettsnæringen på tross av de miljøproblemer som følger med virksomheten."¹⁴

Også fra Naturvernforbundet sentralt: «Mange lokalpolitikere ønsker å regulere og sette krav til oppdrettsnæringen i sin kommune, men blir dessverre overkjørt av nasjonale politikere og byråkrater som ønsker vekst i en næring som allerede har for store miljøutfordringer.»¹⁵

Landbasert oppdrett

Havforskningsinstituttet: «Landbaserte oppdrettsanlegg med resirkulering (RAS) kan løse problemene med rømming, lakselus og utslipp. Samtidig stiller det også høye krav til vannkvaliteten, fôrkvalitet, hygien i anleggene og fiskevelferden.» I HI sin informasjon om landbaserte oppdrettsanlegg/lukkede anlegg nevnes også risikoen for intern smittespredning. «Virus, bakterier og parasitter kan fort spre seg til flere tanker via vannsystemet.»¹⁶ Dette må også tas med i planprogrammet for Klubben. Andre momenter som må vurderes:

Friskt vann og forurensing. Naturvernforbundet i Møre- og Romsdal – Kristiansund og Averøy lokallag¹⁷: «Fisken krev friskt vatn. Sjøvatnet som blir tatt inn gjennom tunnelen frå havet vil vere 3 gonger normalvassføringa i Driva. Det blir sendt ut igjen i havet, ikkje fullt så friskt. I sjøen er det både tareskog og korallar som også er avhengige av reint vatn.

Sjølv etter reinsing blir det mykje møkk, tilsvarande at bønder kjem med ei 10 m³ stor gjødselvojn tre gongar i timen året rundt og pøser møkka på sjøen. Det tilsvarar kloakken frå 80% av innbygarane i Møre og Romsdal. Kristiansund kommune held nettopp på å reinse opp i kloakken sin, noko dei bruker fleire hundre millionar kroner på, etter pålegg av norske styresmakter. Byen Kristiansund får altså ikkje lov, bøndene får ikkje lov. Det bør ikkje fiskeoppdrettsverksemda få lov til heller.»

---

¹³ Naturvernforbundet sentralt 2022: [Krever strengere miljøvurderinger i oppdrettsaker - Naturvernforbundet](#)

¹⁴ Naturvernforbundet Sør-Varanger 2021: [Oppdrett over alle grenser](#)

¹⁵ [Oppdrett - Naturvernforbundet](#)

¹⁶ Havforskningsinstituttet: [Landbaserte oppdrettsanlegg/lukkede anlegg | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](#)

¹⁷ Naturvernforbundet i Møre- og Romsdal – Kristiansund og Averøy lokallag: [Ingen andre får sleppe så mykje møkk i sjøen - Møre og Romsdal \(naturvernforbundet.no\)](#). De har flere uttalelser om samme sak: [Kristiansund og Averøy Archives - Møre og Romsdal \(naturvernforbundet.no\)](#)

Avløpsvann og utslipp. FNF Møre og Romsdal¹⁸: «Vi viser til ny offentlig høyring på søknad om løyve til landbasert oppdrett på lokalitet Tøfta i Averøy kommune med uttalefrist 10.feb. 2023. (...) Om ein velgjer å gå vidare med planane for landbasert oppdrett ved Tøfta krevst det ein grundig biologisk granskning og registrering av friluftslivet på staden samt utgreiing om energibruken på anlegget, plan for handtering av organisk materiale, plan for plassering av masseoverskot etc. (...)

Vi får stadig større utfordringar med klima og miljø i fylket vårt, og vurderingar rundt nedbygging av urørt natur, om ikkje heilt nødvendig, må takast på største alvor. Vi les følgjande om utsleppet tenkt frå anlegget; «Avløpsvatn vil innehalde nærings salt oppløyst i sjøvatn, samt karbon (organisk stoff) i form av finpartikulært materiale. Ein samla årleg produksjon på 30.000 tonn fisk er estimert å gje eit utslepp i sjø av 80 tonn fosfor, 950 tonn nitrogen og 1398 tonn karbon.

Dersom man ut fra en omsøkt årsproduksjon på 30.000 tonn regner om de omsøkte utslippene for å sammenligne utslipp fra tettbefolkete områder, tilsvarer utslippene rundt 0,8 ganger avløp fra den samlede befolkningen i Møre og Romsdal fylke på omtrent 267 000 innbyggere.

Vi ser ikkje av søknadsdokumenta kor mykje organisk materiale som blir halde att på land, og kor dette skal nyttast, men mengde utslepp er betydeleg. Samstundes er jo all oppsamling av organisk avfall positivt i høve til å sleppe alt rett ut som i tradisjonelt oppdrett i sjø. Men å sleppe slike mengder organisk materiale ut i sjø på ein stad er ikkje biologisk lurt bra for dei artane som har lever i det maritime miljø, og det er heller ikkje godt utnytta av oss som skal leve på land. Det smartaste og beste valet ville vare at det organisk materiale som sleppes ut fra produksjonen, kan utnyttas til økt verdiskaping som f.eks. biogass, gjødselproduksjon samt kompostering og jordforbedring. Vi hadde forventa at søknaden inneheld slike opplysningar.»

Behov for ferskvann. Fra tidligere nevnte uttalelse fra FNF-Finnmark (fotnote 9) vedrørende søknad om tillatelse til landbasert anlegg for settefisk av laks på Langnes i Alta kommune. Vi finner også beskrivelsen av behovet for ferskvann relevant:

«Prosjektets hovedhensikt er produksjon av oppdrettsfisk fra allerede smoltifiserte individer til større individer (små laks opp til ca. 1kg), for levering til aktører med åpne merder i sjø. (...) Drøftede planer om en helhetlig syklus på land, fra rogn til ferdig matfisk, har også vekket bekymringer ettersom oppvekstfasen fra rogn til smolt krever mye ferskvann, og at nærliggende Halselvavassdraget er av stor viktighet for naturmangfold og friluftsliv.»

En bekymring fra lokale fiskeinteresser har vært knyttet til bruk av ferskvann og dens potensielle negative følger ved reduksjon av vannføring for Vassbotnelva og Halselva. (...) Søknaden viser at det er kun tenkt bruk av saltvann for fiskeproduksjon og at tilgangen til ferskvann til VVS installasjon er tenkt via en brønnløsning. (...) Vi ber myndighetene å undersøke nærmere løsningen for vannforsyning og dens potensielle effekt for grunnvann og/ eller nærliggende vannforekomster. Alt dette, om tiltaket i det hele tatt blir vurdert videre av myndighetene.»

Vi tar også med betraktninger om arealinngrep fra sistnevnte høringsuttalelse:

Arealinngrep. «En av landbasert produksjons største miljøutfordringer kommer i form av arealbeslag. Slik som i dette tilfelle ble et stort kystnært LNFR-område, strandsonen og tilhørende

---

¹⁸ [Uttale-landbasert-oppdrett-pa-Averoya-1-feb-2023.pdf \(fnf-nett.no\)](#)

grunnvannsområde deponert og planert med masser fra tunnelutbygging. En omdisponering av slike områder er noe vi anser som en negativ utvikling. Når man tar i betraktning den samlede belastningen på kystnære områder kan man konstatere at man har lite igjen av kystlandskapet som er preget av stor sammenhengende urørt natur. Finnmark er det siste sted i landet med stor sammenhengende kystnatur med urørt preg og vi håper at det forblir slik. (...) Godt bevart kystnatur er uendelig viktig for oss, og er blant de største bidragene til bolyst og trivsel for kommunens innbyggere.»

Pause for landbasert oppdrett. [Naturvernforbundet sentralt 2023](#)¹⁹: «Nærings- og fiskeridepartementet trekker i nødbremsen for muligheten til å søke om tillatelser til akvakultur på land. Etter en bekymringsmelding fra Naturvernforbundet i februar 2022 om misbruk av ordningen har nå departementet innført en pause i muligheten til å søke om tillatelser til akvakultur på land. (...) Tenkepausen er nå innvilget. Blant svakhetene som Naturvernforbundet påpekte finner vi:

- Definisjonen av «landbasert» er uklar.
- Standard miljøkrav og hensyn til allemannsrett og friluftsliv er ikke på plass.
- Konsesjonene deles ut vederlagsfritt.
- Konsesjonene på land deles ut løpende, uten samla vurdering.
- Prinsippet om teknologinøytral tillatelse oppmuntrer billigste, ikke beste teknologi.»

«Bakgrunnen for en midlertidig stans er at det foreligger en rekke søknader om, og er gitt tillatelser til, konsepter med nær tilknytning i sjø. Dette utfordrer regelverkets klare skille mellom akvakultur i sjø, og akvakultur på land, og viser en teknologisk utvikling som ikke var forutsatt ved innføringen av dagens regelverk for akvakultur på land. Det pågår nå et arbeid i nærings- og fiskeridepartementet med utforming av et regelverk som skal hensynta disse utfordringene. Dette vil sendes på høring om kort tid. Den midlertidige stansen gjelder frem til departementet har fastsatt endringer i regelverket. I første omgang settes den midlertidige stansen til 6 måneder», skriver departementet i en pressemelding. Naturvernforbundet forutsetter at regjeringen også bruker tenkepausen til å vurdere våre innspill om naturvern, teknologi og konsesjonssystem.»

Porsangerfjorden som et økosystem – økosystemtilnærming og samlet belastning

Paragraf 10 i naturmangfoldloven omhandler økosystemtilnærming og samlet belastning. Bestemmelsen slår fast at «en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.» Den omfattende industriutbyggingen som det planlagte oppdrettsanlegget innebærer, må vurderes opp mot fjorden som et helhetlig økosystem, og sett i forhold til andre faktorer som innebærer en belastning for fjorden og dens arter. Det må også tas hensyn til at fjorden er særlig sårbar etter flere tiår med omfattende økologiske forandringer. Blant lokalbefolkningen legges det særlig vekt på at de fleste fiskebestander er vesentlig lavere enn tidligere.²⁰ Kongekrabben er nå den viktigste ressursen for kommersielt fiske.²¹

Til dette fjordsystemet hører også flere lakseførende vassdrag (og elver med annen anadrom fisk), og

---

¹⁹ [Pause for landbasert oppdrett - Naturvernforbundet](#)

²⁰ Om utviklinga i Porsangerfjorden og forslag til tiltak, se mulighetsstudien [Porsangerfjorden 2.0](#) fra Havforskningsinstituttet, fulgt opp av Porsangerfjorden 3.0 med Porsanger kommune som sentral aktør.

²¹ ²¹ Om utviklinga i Porsangerfjorden og forslag til tiltak, se mulighetsstudien [Porsangerfjorden 2.0](#) fra Havforskningsinstituttet, fulgt opp av Porsangerfjorden 3.0 med Porsanger kommune som sentral aktør.

Porsangerfjorden har som kjent status som laksefjord. Villaksen i porsangerelvene er allerede under hardt press fra oppdrettsnæringen. Det er også stor bekymring for oppdrettens virkning på kysttorsk, en svært viktig art for kyst- og fjordfiske. Fra fjorder bl.a. i Nordland har vært rapportert om stor nedgang i bestanden av reker, noe som ses i sammenheng med giftige avlusningsminner. Påvirkninger fra oppdretts-utslipp på kongekrabbe-fiske bør også vurderes. Disse faktorene gjelder også det planlagte landbaserte anlegget i Klubben-området, som også skal gjøre bruk av sjøarealer. Utslipp derfra i sjøen vil sannsynligvis påvirke fjorden og dens arter.

Natur, kultur og samfunn – behov for en samlet vurdering

Naturmangfoldlovens § 1 slår fast at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Denne paragrafen innebærer at det er behov for en helhetlig vurdering av konsekvenser for både natur, kultur og samfunn av et oppdrettsanlegg som planlegges i Klubben-området. I hvilken grad dreier det seg om bærekraftig bruk og vern av denne naturen?

Når det gjelder kultur, helse og trivsel, vil vi vise til et oppslag i Ságat 13.01.2023 angående oppdrett i Nordkapp, en av Porsangers nabokommuner. Flere innbyggere hadde sendt mail til kommunen hvor de går imot at Grieg Seafood får etablere et lakseoppdrettsanlegg i Guvla/Gullgammen.²² Utdrag fra oppslaget i Ságat, som vi mener er relevant også for Klubben:

«– Vi mener at støy fra anlegget vil ødelegge mye av trivsel og roen stedet har for oss hytteeiere. Vi mener at lysforurensningen anlegget fører med seg vil ødelegge for hytteeierne og friluftsfolket. Vi mener at oppdrettsanlegget vil være til hinder for utøvelse av fiske av hvitfisk og kongekrabbe i området. Området blir også brukt til ilandsetting av rein om våren og er et etablert reintråkk før høstflyttingen».

Hun viser til den sterke sjøsamiske tradisjonen i området: «Gullgammen (Guvla) er et gammelt sjøsamisk område med mye historie som vi prøver å ta vare på for etterkommerne våre. Rett sør av vår eiendom har vår samiske slekt drevet sjøsamisk fiske og rekreasjonsfiske i generasjoner. Et stort oppdrettsanlegg (inkl. fortøyningsareal) like utenfor Gullgammen vil være til hinder og regelrett sette en umiddelbar stopper for muligheten til det sjøsamiske fisket og den samiske kulturen utøvd gjennom generasjoner.

– Vi ber kommunen, fylkeskommunen og øvrige offentlige myndigheter vurdere søknad om oppdrett i dette området i forhold til utøvelsen av sjøsamisk kultur og tradisjon. Basert på punktene over går vi sterkt imot at det gis tillatelse til oppdrettsanlegg i Guvla», skriver Gøril Vian.»

Klubben er, i likhet med Gullgammen (Guvla), et gammelt sjøsamisk område. En forskjell er at Klubben har fast bosetning i umiddelbar nærhet. I Ságat-oppslaget fra Guvla nevnes «det sjøsamiske fisket og den samiske kulturen utøvd gjennom generasjoner». En uttalelse fra Sametinget den 22.12.20 til Måsøy kommune understreker også fiskets betydning: «Vi ber at kommunen i konsekvensutredningen ser på hvordan arealene som avsettes til akvakultur samlet sett påvirker muligheten til å utøve kystnære fjordfiske i Måsøy kommune. Vi ber at denne vurderinger gjøres i tett samarbeid med berørte fiskere. Vi gjør kommunen oppmerksom på at i kystområder kan også fiske for matauke og til husholdsbruk medregnes som viktig naturgrunnlaget for samisk kultur,

---

²² Ságat 2023: [Protesterer mot oppdrett i Guvla \(sagat.no\)](https://www.sagat.no)

næringsutøvelse og samfunnsliv.»

Det er positivt at man ifølge planprogrammet for Klubben skal utrede tradisjonelle samiske interesser herunder tradisjonelle fiskeinteresser og forhold knyttet til endret bruk av utmark. Det skal redegjøres for hvilke samiske interesser som foreligger i området pr. i dag, og hvorvidt planforslaget har virkninger for disse. Reindrift skal behandles i egen konsekvensutredning.

I tillegg mener vi at disse momentene som gjelder lokalbefolkningen generelt, må tas hensyn til:

- Klubbens betydning som bosted (enten med helårsbolig eller fritidsbolig/hytte) og friluft- og rekreasjonsområde, med trivsel og helse som viktige aspekter. (Opplevelsesverdi vil mest sannsynlig forringes, og dermed også områdets verdi for helsebringende rekreasjon).
- Konsekvenser for lokalbefolkningen av at området forandres til et industriområde i stor skala. (I andre områder med oppdrett erfarer man forstyrrelser fra støy og lys, i tillegg til forurensing av strand/fjære og sjøarealer). (Her må også opplysningen om ca. 12 vogntog ut fra anlegget hver dag i høysesongen tas i betraktning).
- Kulturminner og vern av disse.

Boligbehov og arbeidskraft må vurderes. Som tidligere nevnt vil fullt utbygd anlegg ifølge planprogrammet gi ca. 50 arbeidsplasser. Bosted for disse mener man kan løses i ordinære boligområder i kommunen. Argumentet om arbeidsplasser er sentralt i de fleste saker der inngrep natur ønskes, men det er svekket i og med at det nå er stor mangel på arbeidskraft i de fleste bransjer over hele landet. Det er flere titalls ledige stillinger også i Porsanger. Når det gjelder boligbehov må man ta høyde for at det allerede boligmangel i Billefjord og omegn. Dersom kommunesenteret Lakselv er tenkt som boligområde, svekker det argumenter om nytte av det planlagte oppdrettsanlegget for Klubbens nærområde. I videre planlegging må både spørsmålet om arbeidskraft og boliger konkretiseres.

En samlet vurdering av Klubben-området bør også inkludere eksisterende ressurser og utviklingsplaner, og hvorvidt disse vil bli berørt av et oppdrettsanlegg i området. (Bl.a. Porsangerfjorden 3.0, Goarahat og Sandvik kulturlandskap, båtsenter ved Mearrasiida).

Vi vil også nevne at et landskap som Klubben kan være av interesse for småskala reiseliv i kommunen, og også for kulturminnevandringer for skoleelever og andre, siden området har både kulturminner og synlige spor etter andre verdenskrig (blant annet et minnested for russiske krigsfanger, som nevnt tidligere).

Kunnskapsgrunnlag, medvirkning og rettigheter

Kunnskapsgrunnlaget. Som kjent er det i norsk lov bestemt at også erfaringsbasert kunnskap skal vektlegges, i tillegg til vitenskapelig kunnskap. (Paragraf 8 i naturmangfoldloven). Loven innebærer at lokalbefolkningens erfaringsbasert kunnskap om Klubben må inkluderes i kunnskapsgrunnlaget for beslutning i saken om oppdrett i området.

Medvirkning. Under punkt «medvirkningsaktiviteter» i planprogrammet nevnes bl.a. konsultasjon: I»ht. sameloven § 4-4 har kommunene plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker som vil kunne påvirke disse direkte. Og videre: «Med «representanter for samiske interesser» menes det representanter for bygdelag, reinbeitedistrikter, lokale organisasjoner, samisk

foreldrenettverk, samiske språksentre, sameforeninger e.l., forutsatt at de er «berørt» av tiltaket.»

Når det gjelder medvirkning, viser vi til utdrag fra Sametingets innspill i planprosess i Måsøy kommune: «Sametinget ser medvirkning fra samiske interesser som viktig og verdifullt i planarbeid. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller silda, bygdelag, utmarkslag, laksefiskelag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Medvirkning og samarbeid fra slike institusjoner vil derfor kunne være nyttig. Sametinget anmoder kommunen om å få fram tradisjonell samisk kunnskap gjennom planprosessen og å tillegge denne kunnskapen like stor vekt som den forskningsbaserte kunnskapen i det videre arbeidet.»

Rettigheter. Vi vil også vise til rettighetsaspektet ved bruk av arealer i sjøsamiske områder som er oppsummert av næringsorganisasjonen Bivdu.²³ Organisasjonen har som målsetting er å ivareta interessene til alle som bor i sjøsamiske områder, når det gjelder sin rett til høsting og bruk av marine ressurser (også laks) i sine nærområder.

Kommentar til valg av Klubben

DenVo Wolffish Norway AS er et selskap med adresse Tønsberg. Det ble stiftet 01.05.2022. I planprogrammet kan man lese om prosessen som førte til at man kastet sine øyne på Klubben: «DenVo Wolffish Norway AS inngikk i 2021 en samarbeidsavtale med Akvaplan Niva for å screene og utrede egnede lokaliteter for oppdrett av flekksteinbit, og benyttet i den forbindelse forskning som bl.a. Akvaplan Niva, Havforskningsinstituttet og andre aktører har gjennomført. Screeningsarbeidet ledet fram til et område på Ylvingen i Nordland, samt ulike lokaliteter i Finnmark, herunder i Porsanger.

På vestsiden av Porsangerfjorden er det særlig Veines og Klubben som peker seg ut. Begge lokalitetene svarer godt på flere forskningsbaserte kvalitetsparametere som er viktig for å lykkes med flekksteinbitoppdrett. Her er nærhet til sjøvannsinntak (riktig dybde/temperatur) og transportårer (E6 med kort veg til lufthavn) sentrale kriterier. Det samme er tilgang på arbeidskraft. Total ressursbruk for bedrift og for lokalsamfunn har derfor vært en viktig faktor for valg av lokalitet, og dette er også hovedårsaken til at øvrige interessante alternativer i regionen havner litt lenger ned på lista.»

Temaer som i planprogrammet foreslås konsekvens-utredet er friluftsliv, kulturminner, landskapsbilde, naturmangfold og reindrift. I tillegg foreslås en rekke andre temaer redegjort for i planbeskrivelsen eller egne rapporter. Noen temaer som nevnes:

- By-, steds- og næringsutvikling herunder demografi, arbeidsplasser og sosial infrastruktur
- Energibehov og miljø herunder forholdet til FNs bærekraftsmål
- Folkehelse Tiltakets virkninger for folkehelse (tilgang til friluftsliv/fysisk aktivitet, trivsel, ren luft, vann, trygg matproduksjon m.m.) belyses.
- Naturressurser herunder landbruk, utmarksressurser, mineraler o.l. Det skal redegjøres for lokal utmarksbruk og tiltakets ev. virkninger for denne.
- Teknisk infrastruktur og energiforsyning Det redegjøres for behov og løsninger for vann og avløp, samt kraftforsyning. Behov for opprusting av kommunal vannforsyning (kapasitetsvurdering,

---

²³ [Rettigheter – Bivdu](#)

pumpestasjon, ledning, renseløsninger etc.) vurderes.

-Nasjonal laksefjord Potensielle virkninger for nasjonal laksefjord vurderes.

-Tradisjonelle samiske interesser herunder tradisjonelle fiskeinteresser og forhold knyttet til endret bruk av utmark Det skal redegjøres for hvilke samiske interesser som foreligger i området pr. i dag, og hvorvidt planforslaget har virkninger for disse. (Reindrift behandles i egen konsekvensutredning)

-Støyfaglig utredning

-Luftkvalitetsvurdering

-Trafikkvurderinger

Det er positivt at det legges opp til et oppfattende planarbeid og vurderinger av et stort antall emner. Samtidig illustrerer den lange temalista at dette dreier seg om et svært omfattende inngrep i Klubben-landskapet. Det er også en påminning om at planprosessen kan bli svært arbeidskrevende for Porsanger kommune. Selv om selskapet betaler for utredninger, må disse vurderes i kommunen. Vi anbefaler Porsanger kommune om å stille krav om dekning av kostnadene som dette arbeidet vil medføre.

Realismen i oppdrettsplanen må også vurderes. Det dreier seg om et relativt nytt firma (registrert i mai i fjor, som nevnt innledningsvis), med tre ansatte og en aksjekapital på 30 000 kr.²⁴ Når det gjelder kapital og lønnsomhet, kan en relevant opplysning fra iLaks være av interesse: Syv av åtte landbaserte lakseoppdrettere falt i verdi de siste 12 måneder.²⁵ I en annen artikkel i iLaks er klima-aspektet ved landbasert oppdrett vurdert. Etter å ha nevnt fordeler, konkluderes det slik: «Men klimavennlig er det ikke.»²⁶

Konklusjon

Selv om virkningene av oppdrettsanlegg i Klubben-området for naturen og folk i nabokommunen Porsanger ennå ikke er utredet, synes det å være svært sannsynlig at et landbasert anlegg som også skal gjøre bruk av sjøarealer, vil få negativt konsekvenser for naturmangfoldet i området, og trolig også for lokalsamfunn og tradisjonelt kulturgrunnlag. I hvert fall vil lokal fiske, både som næring og matauk, bli negativt påvirket. Det samme gjelder området verdi som bosted (inkludert hytteliv), og for rekreasjon og friluftsliv. Lokalbefolkningens interesser, både innen andre næringer og med hensyn til friluftsliv, trivsel og livskvalitet knyttet til bruk av elver og marine arealer og strender/fjærer må tillegges stor vekt. Dette inkluderer også samiske interesser (både sjøsamiske og reindriftssamiske interesser).

Til tross for et omfattende utredningsprogram vil det ikke være mulig å framskaffe tilstrekkelig kunnskap om konsekvenser av et landbasert oppdrettsanlegg, siden det er mangelfull kunnskap om en rekke faktorer både når det gjelder oppdrett generelt og oppdrett på land, og ikke minst for en relativt ny oppdrettsart som steinbit. (Hva vet man for eksempel om sykdommer og behov for medisinerings?) Vi viser også til tidligere nevnte vedtak i Nærings- og fiskeridepartementet om midlertidig stans for muligheten til å søke om tillatelser til oppdrett på land, og begrunnelsene for dette vedtaket.

---

²⁴ Proff.no: <https://www.proff.no/selskap/denvo-wolffish-norway-as/sem/akvakultur/IFDAZ2X000M/>

²⁵ iLaks 17.04.2023: [Et hederlig unntak: De siste 12 måneder har syv av åtte landbaserte lakseoppdrettere falt i verdi \(ilaks.no\)](#)

²⁶21.01.2020: [Klimaet kommer i andre rekke når landbaserte oppdrettsanlegg tiltrekker seg kapital \(ilaks.no\)](#)

Kunnskapsmangel gjør at føre var-prinsippet i naturmangfoldloven må tas i bruk: «Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.» («§ 9)

På bakgrunn av ovennevnte momenter anbefaler vi at man velger det som i planprogrammet benevnes som Nullalternativet: «Dette er forventet situasjon i plan- og influensområde dersom planen eller tiltaket ikke blir gjennomført. Det tar utgangspunkt i dagens tilstand, og beskriver den mest realistiske utviklingen.»

21.04.2023

Med vennlig hilsen

Marit Holm Pettersen
Leder Naturvernforbundet Porsangerfjorden

Leif Wasskog
Leder Naturvernforbundet Finnmark